

KHOI DẬY KHÁT VỌNG CÔNG HIẾN CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC HẠ LONG QUA GIẢNG DẠY HỌC PHẦN TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

Bùi Thị Minh Huệ^{1*}, Nguyễn Thị Thanh Hòa¹, Nguyễn Thị Thanh Hoa¹, Nguyễn Quốc Tuấn²

¹*Khoa Khoa học cơ bản, Trường Đại học Hạ Long*

²*Phòng Công tác chính trị, Quản lý và hỗ trợ sinh viên, Trường Đại học Hạ Long*

** Email: buithiminhhue@daihochalong.edu.vn*

Ngày nhận bài: 30/09/2025

Ngày nhận bài sửa sau phản biện: 24/11/2025

Ngày chấp nhận đăng: 08/12/2025

TÓM TẮT

Thanh niên, sinh viên là lực lượng kế tục sự nghiệp cách mạng, chủ nhân tương lai của nước nhà. Việc khơi dậy khát vọng cống hiến, lẽ sống cao đẹp của thanh niên là vô cùng quan trọng, cần thiết, là trách nhiệm của toàn xã hội dưới ánh sáng tư tưởng Hồ Chí Minh. Bài viết đề cập tới nội dung khát vọng cống hiến và một số giải pháp khơi dậy khát vọng cống hiến cho thanh niên, sinh viên Trường Đại học Hạ Long dưới vai trò tổ chức, định hướng của người thầy trong quá trình giảng dạy học phần Tư tưởng Hồ Chí Minh hiện nay.

Từ khóa: *khát vọng cống hiến, thanh niên, sinh viên, tư tưởng Hồ Chí Minh.*

FOSTERING STUDENTS' ASPIRATION FOR CONTRIBUTION AT HA LONG UNIVERSITY THROUGH THE TEACHING OF HO CHI MINH'S THOUGHT

ABSTRACT

Youth and university students are the successors of the revolutionary cause and the future owners of the nation. Fostering their aspiration for contribution and cultivating a noble ideal of life are of utmost importance and necessity, and constitute the responsibility of the entire society under the guidance of Ho Chi Minh's Thought. This paper addresses the content of the aspiration for contribution and proposes solutions to foster this aspiration among students of Ha Long University, under the organizing and orienting role of lecturers in the teaching of the course Ho Chi Minh's Thought in the current context.

Keywords: *aspiration for contribution, Ho Chi Minh's Thought, students, youth.*

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh từng đặt nhiều niềm tin yêu, kì vọng và khẳng định vai trò, sứ mệnh của tầng lớp thanh niên đối với vận mệnh của quốc gia, dân tộc: “Thanh niên là người chủ tương lai của nước nhà. Nước nhà

thịnh hay suy, yếu hay mạnh phần lớn là do thanh niên” (Hồ Chí Minh, 2013b, tr.216). Trước lúc đi xa, trong bản Di chúc lịch sử, Người đã bày tỏ tâm nguyện tha thiết: “xây dựng một nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh, góp

phần xứng đáng vào sự nghiệp cách mạng thế giới” (Hồ Chí Minh, 2013e, tr.632). Tiếp nối khát vọng cao cả đó, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng đã quyết tâm đặt ra mục tiêu tổng quát về “khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021). Giai đoạn nào của lịch sử dân tộc Việt Nam cũng cần sự đóng góp, cống hiến, hi sinh quên mình của tầng lớp thanh niên bởi họ là lực lượng chủ chốt, rường cột của nước nhà, là mùa xuân của xã hội. Đặc biệt trong giai đoạn hiện nay, khi đất nước bước vào kỉ nguyên mới – kỉ nguyên vươn mình của dân tộc, việc khơi dậy khát vọng cống hiến, lối sống văn hóa cao đẹp của thanh niên, sinh viên Việt Nam nói chung và thanh niên, sinh viên Trường Đại học Hạ Long nói riêng là vô cùng quan trọng, cần thiết, là động lực to lớn để hiện thực hóa khát vọng của Chủ tịch Hồ Chí Minh và của cả một dân tộc anh hùng. Với ý nghĩa nhân văn đó, bài viết đề xuất một số giải pháp khơi nguồn khát vọng cống hiến cao đẹp cho sinh viên Trường Đại học Hạ Long qua giảng dạy học phần Tư tưởng Hồ Chí Minh.

2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Bài viết dựa trên cơ sở phương pháp luận duy vật biện chứng và duy vật lịch sử của chủ nghĩa Mác – Lênin. Đồng thời, tác giả đã sử dụng một số phương pháp nghiên cứu cụ thể như: lịch sử và logic; phân tích văn bản kết hợp với nghiên cứu hoạt động thực tiễn của Hồ Chí Minh; tổng hợp, so sánh liên ngành, chuyên ngành; điều tra xã hội học... để làm nổi bật nội dung khát vọng cống hiến trong tư tưởng, cuộc đời, sự nghiệp của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Từ đó, đề xuất các giải pháp khơi dậy khát vọng cống hiến cho sinh viên Trường Đại học Hạ Long trong giai đoạn hiện nay.

3. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

3.1. Khát vọng cống hiến

“Khát vọng” là ước mơ, mong muốn, tâm nguyện chân chính hướng tới những điều lớn lao, tốt đẹp cho bản thân và xã hội. Khát vọng

đặt ra mục tiêu, động lực phấn đấu và được thôi thúc bởi sự nỗ lực, quyết tâm mãnh liệt bên trong trái tim con người.

“Cống hiến” được hiểu là sự tự nguyện, tự giác đem sức lực, tài năng, trí tuệ, tâm huyết của mình đóng góp cho lợi ích chung của cộng đồng, tập thể. Cống hiến là một phẩm chất vô cùng cao đẹp và luôn ẩn chứa đức hi sinh vì một tình yêu, lí tưởng mà con người muốn dâng hiến theo cách của riêng mình.

“Khát vọng cống hiến” là ước mơ, mong muốn chân chính của con người được đóng góp tâm sức, tài năng, trí tuệ của mình vào những việc tốt đẹp, lợi ích cho cộng đồng, xã hội. Khi có “khát vọng cống hiến”, cuộc sống của con người trở nên ý nghĩa, giá trị, đáng sống. Khát vọng cống hiến sẽ đánh thức được sức mạnh nội lực tiềm ẩn bên trong mỗi người, giúp con người nhìn nhận rõ hơn về bản thân mình. Khát vọng cống hiến là lối sống cao đẹp, nhân văn của tất cả mọi người, đặc biệt đối với tầng lớp thanh niên – lực lượng kế tục sự nghiệp cách mạng, chủ nhân tương lai của đất nước.

3.2. Nội dung khát vọng cống hiến trong học phần Tư tưởng Hồ Chí Minh

Tư tưởng Hồ Chí Minh là học phần đại cương bắt buộc mà tất cả sinh viên Trường Đại học Hạ Long đều phải học tập, nghiên cứu trong chương trình đào tạo. Với thời lượng 02 tín chỉ, học phần cung cấp những kiến thức mang tính hệ thống về tư tưởng, đạo đức, giá trị văn hóa Hồ Chí Minh; góp phần hình thành niềm tin, lập trường, lí tưởng cách mạng, từng bước xác lập thế giới quan, nhân sinh quan, phương pháp luận chung nhất để tiếp cận các khoa học chuyên ngành.

Đặc biệt, học phần Tư tưởng Hồ Chí Minh có vai trò đặc thù quan trọng trong việc hình thành nhận thức, năng lực, khát vọng cống hiến cho người học bởi học phần đã đề cập đến một tấm gương “sống” vĩ đại nhất về sự cống hiến: Chủ tịch Hồ Chí Minh – một con người, một nhân cách trọn đời hi sinh, cống hiến vì nước, vì dân. Cuộc đời chân thật, sôi nổi, gian truân của người cha già ấy chính là nguồn cảm hứng có sức lay động lòng người,

để chạm tới trái tim, tình cảm, lí tưởng, khát vọng của người học. Học phần cũng định vị rõ nét mục tiêu công hiến vì độc lập, tự do cho Tổ quốc, vì hạnh phúc, ấm no của nhân dân để từ đó xây dựng cho người học lí tưởng sống nhân văn cao đẹp “mình vì mọi người”. Đồng thời, học phần mang tính thực tiễn cao vì chỉ ra những cách thức và phương pháp rèn luyện tinh thần, năng lực công hiến từ những việc làm cụ thể, thiết thực hằng ngày.

Khát vọng công hiến của Người là ước mong cháy bỏng “tự do cho đồng bào tôi, độc lập cho Tổ quốc tôi” khi ra đi tìm đường cứu nước với hành trang nặng trĩu tình yêu nước, thương dân; là sự hi sinh cả tuổi xuân, cuộc đời mình vì mục tiêu độc lập, tự do cho dân tộc, hạnh phúc của nhân dân; là sẵn sàng xả thân, đối mặt với nhiều hiểm nguy, thử thách, hiểm lằm trong hành trình cứu nước gian nan với ý chí, nghị lực phi thường; là khi tìm thấy con đường cách mạng vô sản đã dành tất cả tâm sức chuẩn bị đầy đủ mọi điều kiện về tư tưởng, chính trị, tổ chức để thành lập một chính Đảng ở nước ta; là người luôn đồng hành, sát cánh với Đảng Cộng sản Việt Nam qua các giai đoạn cách mạng, đề ra những chủ trương, đường lối, quyết sách lịch sử để làm nên những chiến công rực rỡ, huy hoàng của dân tộc; là ham muốn tột bậc “làm sao cho nước ta được hoàn toàn độc lập, dân ta hoàn toàn tự do, đồng bào ai cũng có cơm ăn áo mặc, ai cũng được học hành” (Hồ Chí Minh, 2013a, tr.187); là sự đồng cảm, sẻ chia, chung tay “nuông cơm sẻ áo” với đồng bào khi nước nhà còn cơ cực; là luôn mong muốn những điều tốt đẹp nhất cho dân tộc, nhân loại với động cơ trong sáng và tình yêu thương con người bao la vô điều kiện; là trước lúc đi xa, trong bản Di chúc vẫn đau đáu nỗi niềm “chỉ tiếc là không được phục vụ lâu hơn nữa, nhiều hơn nữa”; là mong ước xây dựng Đảng ta “là đạo đức, văn minh” và xây dựng một nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh...

Như vậy, khát vọng công hiến của Chủ tịch Hồ Chí Minh là một trong những di sản đạo đức, văn hóa quý báu của dân tộc, con người Việt Nam, là nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam hành động có ảnh hưởng lớn tới thế

hệ trẻ hiện nay, mãi mãi soi đường cho dân tộc ta trên con đường xây dựng và phát triển đất nước.

3.3. Khát vọng công hiến của sinh viên Trường Đại học Hạ Long hiện nay

Sinh viên Trường Đại học Hạ Long hiện nay vừa mang những đặc điểm khát vọng công hiến của thanh niên, sinh viên Việt Nam nói chung, vừa có những đặc trưng khát vọng công hiến riêng trong học tập, rèn luyện và các phong trào đoàn thể.

Đại bộ phận thanh niên, sinh viên Trường Đại học Hạ Long đều có mục tiêu phấn đấu rõ ràng, tích cực, chủ động tiếp thu kiến thức, phát huy tinh thần tự học, tự nghiên cứu, mong muốn đạt được kết quả cao trong học tập. Trong nghiên cứu khoa học, sinh viên Trường Đại học Hạ Long có ước mơ, say mê nghiên cứu, tìm tòi, phát hiện các vấn đề, ý tưởng sáng tạo với tinh thần cầu thị, công hiến; có khát vọng được khẳng định, vươn xa, lập thân, lập nghiệp. Nhiều đề tài nghiên cứu khoa học của sinh viên nhà trường đã đạt giải thưởng cấp Tỉnh, cấp Bộ và được vận dụng vào thực tiễn, đem lại lợi ích, giá trị cho cộng đồng. Sinh viên Trường Đại học Hạ Long rất tích cực tham gia các cuộc thi, sân chơi trí tuệ mang tính chuyên môn đặc thù và đạt được nhiều giải thưởng cao như: “Olympic Tiếng Anh”, “Olympic Toán học”, “Olympic các môn khoa học Mác – Lênin và Tư tưởng Hồ Chí Minh”, “Ánh sáng soi đường”, “Tuổi trẻ học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”... Với các phong trào đoàn thể, văn nghệ, thể thao của Đoàn, Hội trong nhà trường và các phong trào mang tính cộng đồng của tỉnh, quốc gia, khu vực, sinh viên luôn nhiệt tình tham gia, đóng góp tài năng, công sức, góp phần tạo nên những thành công đáng ghi nhận. Sinh viên Trường Đại học Hạ Long luôn nêu cao tinh thần xung kích, đi đầu, vượt khó với tâm lòng nhân ái, sẻ chia. Lớp lớp thế hệ sinh viên đã tham gia nhiều hoạt động tình nguyện thiết thực mang nghĩa cử cao đẹp như: “Tiếp sức mùa thi”, “Hiến máu nhân đạo”, “Trung thu cho em”, “Mùa xuân biên giới”, “Một nghìn đồng thấp sáng ước mơ”...

Tuy nhiên, vẫn còn một số sinh viên chưa thực sự nỗ lực, quyết tâm, nghiêm túc; chưa cố gắng trong học tập, tâm lý học qua loa để đối phó cho có lệ, không có mục tiêu phấn đấu rõ ràng, lí tưởng mờ nhạt, không có khát vọng cống hiến, xây dựng. Một số sinh viên có biểu hiện lối sống ích kỉ, thực dụng, thích hưởng thụ, ít đóng góp vì lợi ích tập thể, cộng đồng, hoặc có tư tưởng “mặc kệ” mọi việc, thờ ơ, không quan tâm những phong trào học tập, đoàn thể trong lớp, khoa, nhà trường và những vấn đề chính trị, xã hội mang tính thời sự của đất nước. Đó là lối sống đáng phê phán, cần phải loại bỏ trong tư tưởng, nhận thức của một số sinh viên Trường Đại học Hạ Long. Đồng thời, nhà trường xác định cần không ngừng quan tâm, bồi dưỡng tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống văn hóa và khơi dậy hoài bão, khát vọng cống hiến, thi đua trong học tập, rèn luyện, lập thân, lập nghiệp cho sinh viên, đóng góp cho sự nghiệp xây dựng, phát triển đất nước trong kỉ nguyên mới – kỉ nguyên vươn mình của dân tộc.

3.4. Một số giải pháp khơi dậy khát vọng cống hiến cho sinh viên Trường Đại học Hạ Long trong quá trình giảng dạy học phần Tư tưởng Hồ Chí Minh

Trong quá trình giảng dạy học phần Tư tưởng Hồ Chí Minh, người giảng viên với vai trò định hướng, tổ chức, có thể tác động đến nhận thức, tư duy, niềm tin, tình cảm, khơi dậy khát vọng cống hiến cho sinh viên Trường Đại học Hạ Long thông qua một số giải pháp như sau:

3.4.1. Nâng cao nhận thức về sứ mệnh, trách nhiệm cống hiến của thanh niên, sinh viên Trường Đại học Hạ Long

Trong quá trình giảng dạy học phần Tư tưởng Hồ Chí Minh, người giảng viên cần phân tích, giảng giải giúp sinh viên hiểu được: Cống hiến là sứ mệnh, là lẽ sống cao đẹp của thanh niên.

Tại sao thanh niên phải có sứ mệnh ấy? Những năm tháng sôi nổi của tuổi trẻ, chàng thanh niên Nguyễn Tất Thành đã sớm hòa mình và xả thân vào những phong trào đấu tranh của thanh niên trong nước và quốc tế,

đã coi đó là trách nhiệm, sứ mệnh của mình. Sống, lao động, chiến đấu cùng tầng lớp thanh niên nên Người thấu hiểu vị trí, vai trò, sức mạnh, tinh thần cống hiến của thanh niên. Người coi thanh niên là “mùa xuân” của đất nước, “tương lai” của xã hội. Thanh niên tiêu biểu cho độ tuổi tràn đầy sức sống, nhiệt huyết, có khả năng “dời non lấp bể”, có sứ mệnh lịch sử, gánh vác trọng trách của đất nước, quyết định vận mệnh, tương lai của dân tộc. “Non sông Việt Nam có trở nên vẻ vang hay không, dân tộc Việt Nam có bước tới đài vinh quang để sánh vai với các cường quốc năm châu hay không chính là nhờ một phần lớn ở công học tập của các em” (Hồ Chí Minh, 2013c, tr.35). Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, thanh niên còn là lực lượng to lớn, là đội quân xung kích trên mọi mặt trận, là cánh tay đắc lực của Đảng. “Tính trung bình, thanh niên chiếm một phần ba tổng số nhân dân” (Hồ Chí Minh, 2013d, tr.215). Thanh niên luôn tiên phong, dũng cảm kiên cường, sẵn sàng đối mặt với khó khăn, thử thách, dám hi sinh. Trong cuộc kháng chiến chống Mỹ, đã có khoảng 2 triệu 50 vạn đoàn viên và thanh niên ghi tên mình thực hiện nhiệm vụ “sẵn sàng đi bất cứ nơi đâu, làm bất cứ việc gì mà Tổ quốc cần”. Thanh niên là lực lượng “tiếp sức” cho thế hệ thanh niên già và truyền lửa cách mạng cho thanh niên tương lai (thế hệ thiếu niên, nhi đồng). Nhờ vậy, thành quả quý báu của cách mạng được kế thừa, giữ gìn, phát huy và lưu truyền mãi mãi. Với những vai trò, năng lực vĩ đại ấy, thanh niên được lịch sử giao phó cho sứ mệnh thiêng liêng: Cống hiến!

Khát vọng là mơ ước lớn, cống hiến là hành động để hiện thực hóa ước mơ. Chàng thanh niên Nguyễn Tất Thành đã giành cả tuổi thanh xuân để ước mơ về độc lập, tự do cho dân tộc, hạnh phúc cho nhân dân; đã hi sinh trọn đời mình để hiện thực hóa ước mơ và đã sống một cuộc đời như thế! Khi thấu hiểu và biết ơn sự cống hiến, hi sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại, thanh niên, sinh viên Trường Đại học Hạ Long hôm nay được thụ hưởng những tháng ngày bình yên, tươi đẹp, sẽ thấy được trách nhiệm, sứ mệnh của mình trong hiện tại và tương lai, ra sức học tập, rèn

đức, luyện tài vì ngày mai lập nghiệp. Khi có khát vọng và được cống hiến, sinh viên sẽ thấy cuộc sống có ý nghĩa nhường nào vì mình đã đóng góp một phần sức lực trong công cuộc xây dựng và phát triển nước nhà. Các em sẽ hiểu sự cống hiến, sẽ chia, cho đi chính là còn mãi, như nhà thơ Tố Hữu đã nói: “Sống là cho đâu chỉ nhận riêng mình”.

3.4.2. Khơi dậy khát vọng cống hiến cho sinh viên qua hệ thống tư liệu tư tưởng Hồ Chí Minh

Hệ thống tư liệu tư tưởng Hồ Chí Minh bao gồm: những câu chuyện, câu nói, quan điểm, bài nói, bài viết, thơ, bài hát, ảnh, phim tư liệu... ca ngợi về cuộc đời và sự nghiệp cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Hệ thống tư liệu này vô cùng đa dạng, sinh động, là tài nguyên dạy học phong phú để người giảng viên khai thác, sử dụng, phục vụ cho mục đích dạy học tư tưởng Hồ Chí Minh nói chung và khơi dậy khát vọng cống hiến cho người học nói riêng. Người giảng viên giảng dạy tư tưởng Hồ Chí Minh cần biết lựa chọn những tư liệu đặc sắc, phù hợp với nội dung truyền tải thông điệp khát vọng cống hiến, đưa dẫn chứng minh họa chân thực, sinh động để tạo nên hiệu quả tác động tới nhận thức, niềm tin khoa học, hình thành tình cảm kính yêu, lòng biết ơn sâu sắc với công lao trời bể của Chủ tịch Hồ Chí Minh, khơi dậy mong muốn, tâm nguyện được cống hiến, được đóng góp tâm huyết, trí tuệ, tài năng của bản thân trong công cuộc xây dựng và phát triển đất nước.

Những câu chuyện kể về cuộc đời hoạt động cách mạng của Bác Hồ có tác động lớn tới suy nghĩ, nhận thức, tình cảm của người học về tinh thần, khát vọng cống hiến. Khi tìm hiểu nội dung “Thời kì trước năm 1911: Hình thành tư tưởng yêu nước và chí hướng tìm đường cứu nước”, giảng viên đưa dẫn chứng “Câu chuyện về hai bàn tay” kể về cuộc hành trình ra đi tìm đường cứu nước đầy ước mơ, khát vọng của chàng thanh niên Nguyễn Ái Quốc: “Tôi muốn đi ra nước ngoài, xem nước Pháp và các nước khác. Sau khi xem xét họ làm như thế nào, tôi sẽ trở về giúp đồng bào chúng ta” (Trần Dân Tiên,

2005, tr.14). Chuyến đi xa đầu tiên của chàng thanh niên 21 tuổi là chuyến đi nhìn ra thế giới để học hỏi, tìm kiếm vũ khí, con đường cứu nước, chuyến đi để trở về cống hiến cho đất nước chứ không phải là đi mãi mãi. Khi người bạn đi cùng còn băn khoăn do dự, chàng thanh niên ấy đã giơ hai bàn tay như một cam kết cho ý chí, quyết tâm mãnh liệt: “Chúng ta sẽ làm việc, chúng ta sẽ làm bất cứ việc gì mà sống và để đi” (Trần Dân Tiên, 2005, tr.15). Câu chuyện nhỏ, ngắn gọn, nhưng phác họa tầm vóc của con người vĩ đại với khát vọng cống hiến cao cả và tinh thần dám xả thân, hi sinh vì dân tộc. Tìm hiểu và lắng nghe câu chuyện, sinh viên sẽ hình thành được những cảm xúc tích cực: kính yêu, cảm phục, xúc động, tự hào và tự thấy phải có trách nhiệm noi gương, tiếp tục sứ mệnh thực hiện cuộc hành trình phát triển đất nước giàu đẹp, hùng cường, thịnh vượng trong giai đoạn hiện tại và tương lai.

Phim tư liệu, tranh, ảnh về hoạt động cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh là những tư liệu sống động, đặc sắc, có tác động trực quan đến cảm xúc của người học. Đó là những sản phẩm văn hóa, lịch sử, hội họa chính thống của những chuyên gia, nhà khoa học, nhà sản xuất phim, biên kịch, nhà nhiếp ảnh – những người nghiên cứu sâu sắc tư tưởng, đạo đức, sự nghiệp cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Họ đã tạo nên những bộ phim tư liệu hay và quý giá, những bức ảnh thể hiện rõ vẻ đẹp tâm hồn, nhân cách, khát vọng Hồ Chí Minh. Người giảng viên giảng dạy tư tưởng Hồ Chí Minh cần phải tích hợp, lồng ghép minh chứng sinh động nguồn tư liệu quý ấy vào nội dung bài học.

Về phim, nhiều bộ phim như “Hồ Chí Minh – Chân dung một con người”, “Hồ Chí Minh – Một nét danh nhân”, “Hồ Chí Minh – Sự cảm hóa kì diệu” do hãng phim Tài liệu của Đài Truyền hình Việt Nam sản xuất chứa đựng nhiều nội dung về khát vọng, sự cống hiến trọn đời của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Về tranh, ảnh, có vô vàn bức ảnh đẹp phản ánh chân thật con người, phong cách, tâm hồn Hồ Chí Minh như: chùm tranh vẽ, ảnh chụp về hành trình ra đi tìm đường cứu nước của Nguyễn Ái Quốc, chùm ảnh chụp Bác Hồ với

thiếu nhi Việt Nam và thế giới, ảnh tư liệu Bác Hồ ở Chiến khu Việt Bắc, ảnh “Bác Hồ ở mặt trận Đông Khê” (do đồng chí Vũ Năng An chụp năm 1950), ảnh tư liệu Bác Hồ về thăm mỏ Đèo Nai Quảng Ninh ngày 30/3/1959, ảnh “Bác bắt nhịp bài ca Kết đoàn” (do nghệ sĩ nhiếp ảnh Lâm Hồng Long chụp năm 1960), tranh vẽ “Bác Hồ ở Chiến khu Việt Bắc” (do họa sĩ Dương Bích Liên sáng tác năm 1980)...

Những câu nói, quan điểm, thơ, văn của Bác về khát vọng cống hiến và ý chí giải phóng dân tộc cũng truyền động lực, cảm hứng cho lớp lớp thanh niên Việt Nam trong thời kì lịch sử đấu tranh giải phóng dân tộc và trong cả công cuộc xây dựng, phát triển đất nước hiện nay. Những câu nói của Bác thường mang nhịp điệu vần vè, dễ nghe, dễ nhớ, có sức lay động lòng người, đã trở thành chân lí, kim chỉ nam cho hành động. Vì thế, người giảng viên giảng dạy tư tưởng Hồ Chí Minh phải luôn có ý thức khai thác, phân tích, nhấn mạnh những câu nói mang tính “truyền cảm hứng ấy” để sinh viên hiểu, thuộc, thấm nhuần và dân đi tới nhận thức đúng đắn, thể hiện bằng những hành động đẹp đẽ, ý nghĩa trong học tập, cuộc sống.

Khi là chàng thanh niên đi tìm đường cứu nước, Người nói lên mong ước cháy bỏng: “Tự do cho đồng bào tôi, độc lập cho Tổ quốc tôi. Đây là tất cả những điều tôi muốn, đây là tất cả những điều tôi hiểu” (Trần Dân Tiên, 2005, tr.52). Trong thời khắc lịch sử của Cách mạng tháng Tám, Người khẳng định quyết tâm sắt đá và khát vọng độc lập, tự do của cả dân tộc: “Dù phải hi sinh tới đâu, dù phải đốt cháy cả dãy Trường Sơn cũng kiên quyết giành cho được độc lập”. Khi đế quốc Mỹ ném bom bắn phá miền Bắc, Người bày tỏ niềm tin chiến thắng về một tương lai tươi sáng, tốt đẹp: “Chiến tranh có thể kéo dài 5 năm, 10 năm, 20 năm hoặc lâu hơn nữa, Hà Nội, Hải Phòng và một số thành phố, xí nghiệp có thể bị tàn phá, song nhân dân Việt Nam quyết không sợ! Không có gì quý hơn độc lập tự do. Đến ngày thắng lợi, nhân dân ta sẽ xây dựng lại đất nước ta đàng hoàng hơn, to đẹp hơn!” (Hồ Chí Minh, 2013d, tr.215). Khi trả lời phỏng vấn nhà báo Mác-

ta Rô-hát (Tờ báo Granma – Cuba), Người nói: “Tôi hiến cả đời tôi cho dân tộc tôi” (Hồ Chí Minh, 2013e, tr.674). Với riêng thanh niên, người luôn khuyên nhủ chân thành: “Ra sức học tập để nâng cao trình độ chính trị, văn hóa, khoa học, kĩ thuật và quân sự để cống hiến ngày càng nhiều cho Tổ quốc, cho nhân dân” (Hồ Chí Minh, 2013d, tr.215). Người cũng luôn động viên, khích lệ thanh niên về tinh thần quyết tâm, vượt khó để xây đắp ước mơ, lập thân, lập nghiệp:

“Không có việc gì khó

Chỉ sợ lòng không bền

Đào núi và lấp biển

Quyết chí ắt làm nên”

(Hồ Chí Minh, 2013c, tr.440)

3.4.3. Thiết kế bài tập thảo luận nhóm, câu hỏi vận dụng, liên hệ liên quan đến trách nhiệm, tinh thần cống hiến

Tư tưởng Hồ Chí Minh là hệ thống những quan điểm, luận điểm lí luận sâu sắc. Để sinh viên hiểu trọn vẹn, hiểu sâu, tránh tình trạng “học vẹt”, người giảng viên cần biết vận dụng, liên hệ với thực tiễn trong học tập, trong cuộc sống, tình hình đất nước và địa phương. Đó cũng là phương châm “học đi đôi với hành”, “lí luận phải gắn với thực tiễn” mà Chủ tịch Hồ Chí Minh từng căn dặn. Vì thế, trong quá trình giảng dạy học phần Tư tưởng Hồ Chí Minh, người giảng viên cần phải ý thức được việc cần thiết này. Trong câu hỏi chuẩn bị nhiệm vụ tự học ở nhà, câu hỏi thảo luận nhóm trên lớp luôn phải có phần câu hỏi liên hệ, vận dụng liên quan đến trách nhiệm, tinh thần cống hiến của thế hệ thanh niên, sinh viên. Khi học về quan điểm “Độc lập tự do là quyền thiêng liêng bất khả xâm phạm”, giảng viên có thể đưa ra câu hỏi để sinh viên liên hệ, suy nghĩ: “Là một thanh niên, sinh viên được thụ hưởng những giá trị của cuộc sống hòa bình, em sẽ đóng góp như thế nào trong công cuộc bảo vệ nền độc lập, tự do cho dân tộc ta trong giai đoạn hiện nay?”. Khi tìm hiểu nội dung về xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh, giảng viên có thể đưa ra vấn đề liên hệ: “Nếu được đứng trong hàng ngũ của Đảng, em sẽ tu dưỡng, rèn luyện và cống hiến

ra sao để thực hiện khát vọng của Chủ tịch Hồ Chí Minh về xây dựng Đảng là đạo đức, là văn minh?”. Với nội dung chuẩn mực đạo đức “Cần, Kiệm, Liêm, Chính”, giảng viên có thể định hướng cho sinh viên liên hệ, vận dụng những phẩm chất đạo đức đó vào việc hiện thực hóa khát vọng xây dựng tỉnh Quảng Ninh trở thành tỉnh kiểu mẫu, giàu đẹp, văn minh, hiện đại. Những câu hỏi liên hệ, vận dụng luôn đặt ra vấn đề thực tiễn của đất nước, địa phương, buộc sinh viên phải suy nghĩ về trách nhiệm đóng góp, tinh thần cống hiến phù hợp với vai trò, vị trí của mình.

3.4.4. Tạo môi trường, không gian lớp học thân thiện, ứng dụng công nghệ thông tin, kích lệ sinh viên tích cực, chủ động học tập với tinh thần đổi mới sáng tạo và cống hiến

Với vị trí, vai trò của thanh niên, sinh viên, học tập tốt cũng là sự đóng góp, cống hiến cho tương lai của bản thân và xã hội. Học tập tốt sẽ có nền tảng tri thức vững vàng để hướng tới những chân trời mới, góp phần thực hiện đam mê, khát vọng. Vì thế, trong giảng dạy học phần Tư tưởng Hồ Chí Minh, người giảng viên cần tạo môi trường học tập thân thiện, tích cực, chia sẻ, cởi mở. Giảng viên cần có những trao đổi thẳng thắn, chân thành, sẵn sàng lắng nghe, tôn trọng năng lực, thái độ người học; khuyến khích sinh viên chủ động đặt câu hỏi phản biện, tranh luận học tập; ghi nhận, khen thưởng kịp thời thành tích phấn đấu, động viên bằng điểm số học tập.

Để tạo không khí sôi nổi, hào hứng, bớt đi sự khô khan, trừu tượng của một số quan điểm lý luận, người giảng viên giảng dạy học phần Tư tưởng Hồ Chí Minh cần ứng dụng công nghệ thông tin, tạo ra những nguồn học liệu số đa dạng, sinh động như: bài giảng điện tử, gameshow học tập, sách điện tử tương tác có tích hợp tư liệu hình ảnh, âm thanh, trò chơi, bài tập trắc nghiệm. Qua những học liệu đó, sinh viên có thể tự học, tự nghiên cứu mọi lúc, mọi nơi và phát triển tư duy đổi mới, sáng tạo. Đồng thời, giảng viên cũng có thể giao nhiệm vụ cho sinh viên thiết kế và trình bày các sản phẩm học tập cá nhân hoặc theo nhóm trên các phần mềm, trang web như

Powerpoint, Canva, Greetings, Quizzi... Sinh viên Trường Đại học Hạ Long đang ở độ tuổi tràn đầy nhiệt huyết, thông minh, sáng tạo nên sẽ vô cùng hào hứng khi được chủ động học tập trong môi trường thân thiện, tích cực như vậy

3.4.5. Giảng viên giảng dạy học phần Tư tưởng Hồ Chí Minh là người “truyền lửa”

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh từng ca ngợi các thầy, cô giáo là những “anh hùng vô danh” vì suốt đời tâm huyết, âm thầm cống hiến cho sự nghiệp trồng người. Giảng viên giảng dạy học phần Tư tưởng Hồ Chí Minh muốn là người “truyền lửa” cho sinh viên thì bản thân bên trong phải có “lửa”. Đó là tâm huyết, thái độ, tình cảm đối với công việc, là lòng yêu nghề, yêu thích công việc giảng dạy các nội dung về tư tưởng Hồ Chí Minh và hơn cả, là tình cảm kính yêu, ngưỡng mộ khát vọng cống hiến suốt đời của Chủ tịch Hồ Chí Minh, biết ơn và thật sự xúc động trước tâm hồn trong sáng, cao thượng mà vĩ đại của Người. Người dạy có say mê, tâm huyết thì mới có thể truyền “lửa” và giúp cho người học thấu hiểu nội dung, cảm nhận được những cảm xúc đặc trưng của môn học. Cũng từ việc yêu thích, say mê giảng dạy mà người giảng viên luôn có ý thức tìm kiếm những thông tin, tư liệu bổ ích liên quan đến nội dung bài học, trau dồi kiến thức, nghiệp vụ sư phạm, không ngừng đổi mới phương pháp dạy học, đầu tư cho bài giảng của mình đạt chất lượng tốt nhất với tinh thần hết mình vì sinh viên. Tâm huyết của người giảng dạy học phần Tư tưởng Hồ Chí Minh là điều mà người học luôn có thể cảm nhận được, có ý nghĩa quan trọng trong việc khơi dậy niềm yêu thích học tập, khát vọng cống hiến, sáng tạo cho sinh viên khi học tập học phần này.

Tóm lại, những giải pháp đề xuất trên tạo thành một hệ thống đồng bộ, toàn diện, có giá trị lý luận và thực tiễn sâu sắc. Bởi đó là những phương thức dạy học hướng tới “người học là trung tâm”, biến quá trình học tập thành quá trình tự nhận thức và khám phá. Những giải pháp này mang tính khả thi vì chủ yếu tập trung vào tư duy đổi mới, tâm huyết của người dạy, cũng như sự chủ động, tích cực

của người học, hứa hẹn “thổi hồn” cho giờ học Tư tưởng Hồ Chí Minh thành nơi khơi nguồn và khát vọng cống hiến thực sự cho sinh viên.

4. KẾT LUẬN

Thanh niên, sinh viên Trường Đại học Hạ Long là lực lượng kế tục sự nghiệp cách mạng, chủ nhân tương lai của nước nhà nên cống hiến là sứ mệnh, là lẽ sống cao đẹp của thanh niên. Nhà giáo dục vĩ đại Hồ Chí Minh đã căn dặn trong Di chúc: “Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là công việc rất quan trọng và cần thiết” (Hồ Chí Minh, 2013e, tr.632). Sứ mệnh thức tỉnh và bồi dưỡng khát vọng cống hiến cho thế hệ trẻ không chỉ là trách nhiệm của các cơ quan, đoàn thể, mà còn là nhiệm vụ cao cả đòi hỏi mỗi giảng viên giảng dạy học phần Tư tưởng Hồ Chí Minh phải dồn hết tâm lực và trí lực vào những giờ lên lớp đầy tâm huyết. Họ đã góp phần đào tạo nên một lực lượng thanh niên, sinh viên vừa “hồng”, vừa “chuyên”, giàu ước mơ, hoài bão, có lối sống nghĩa tình, có tinh thần trách nhiệm cống hiến cho xã hội, sẵn sàng xả thân vì lợi ích cộng đồng. Thanh niên, sinh viên Trường Đại học Hạ Long đang từng ngày trở thành nguồn nhân lực

chất lượng cao góp phần hiện thực hóa khát vọng xây dựng tỉnh Quảng Ninh trở thành tỉnh kiểu mẫu, hiện đại, giàu đẹp, văn minh và xây dựng đất nước Việt Nam phát triển hạnh phúc, phồn vinh trong kỉ nguyên mới, kỉ nguyên vươn mình của dân tộc.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Đảng Cộng sản Việt Nam. (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Tập 2*. Hà Nội: Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật.
- Hồ Chí Minh. (2013a). *Toàn tập, Tập 4*. Hà Nội: Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật.
- Hồ Chí Minh. (2013b). *Toàn tập, Tập 5*. Hà Nội: Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật.
- Hồ Chí Minh. (2013c). *Toàn tập, Tập 6*. Hà Nội: Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật.
- Hồ Chí Minh. (2013d). *Toàn tập, Tập 10*. Hà Nội: Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật.
- Hồ Chí Minh. (2013e). *Toàn tập, Tập 15*. Hà Nội: Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật.
- Trần Dân Tiên. (2005). *Những mẩu chuyện về đời hoạt động của Hồ chủ tịch*. Hà Nội: Nxb Trẻ.